

# Kieliasiantuntijat

## Toimintasuunnitelma 2023

Toimintaamme ohjaavat syksyllä 2021 päivitetty strategia ja sen pohjalta laaditut vuosittaiset toimenpiteet. Strategiaa peilataan vuoden aikana toimintaympäristön muutoksiin ja sitä muokataan tarvittaessa. Etenkin Akavan Erityisalojen sisäisen jäsenmaksurakenteen uudistuksen toteutumista ja vaikutuksia seurataan yhä tarkasti.



### STRATEGINEN TAVOITE: KIELIALAAN PERUSTUVA KESTÄVÄ KASVU

Vuoden 2023 keskeisiä tavoitteitamme on houkutella erilaisissa kieliasiantuntijan tehtävissä työskentelevät ja järjestäytymättömät ihmiset liittymään jäseneksi. Fokuksessa ovat etenkin nuoret kieliasiantuntijat. Vuoden alussa tarkistamme suunnitelmamme jäsenkasvun vahvistamiseksi. Hahmotamme jäsentemme palvelukokonaisuudet ja palvelupolut, kehitämme ja selkeytämme niitä. Kerromme brändimme, viestintästrategiamme ja palvelupolkujen pohjalta rakennetun palveluviestintäsuunnitelman mukaisesti palveluistamme ja toiminnastamme.

Potentiaalisista jäsenistä tavoitamme helpoiten opiskelijat. Jatkamme ja kehitämme edelleen yhteistyötä oppilaitosten ja opiskelijajärjestöjen kanssa, jotta kasvatamme edelleen tunnettuuttamme potentiaalisten jäsenten joukossa. Esittelemme opiskelijoille luennoilla ja tapahtumissa toimintaamme ja kerromme työelämästä ja urapoluista. Kehitämme myös yhteistyötä ainejärjestöjen kanssa, jotta voimme paremmin vastata tulevien kieliasiantuntijoiden tarpeisiin.

## **STRATEGINEN TAVOITE: KIELIASIANTUNTIJOIDEN IDENTITEETIN VAHVISTAMINEN**

Tavoitteenamme on, että yhdistyksemme on houkutteleva ja jäsenemme ovat ylpeitä kuullessaan yhteisöömme. Jäsenyytemme vahvistaa jäsentemme kieliasiantuntijaidentiteettiä ja kieliasiantuntijuutta. Viestimme yhä vaikuttavammin siitä, millainen merkitys ja arvo kieliasiantuntijoilla ja heidän ammattitaidollaan on yhteiskunnallemme.

Tuomme aiempaa vahvemmin esiin kieliasiantuntijuuden moninaisuuden ja monipuolisuuden. Tuemme erilaisten kieliasiantuntijoiden kiinnittymistä yhteisöömme esimerkiksi esittelemällä kieliasiantuntija-ammattiteja artikkeleissa ja tilaisuuksissa. Viestintämme puhuttelee kaikkia jäseniämme, mikä vahvistaa ymmärrystä siitä, että yhdistyksemme on kaikille, joille kieli on keskeinen osa ammatti- tai opiskeluidentiteettiä.

Tavoitteenamme on, että ammatinharjoittajat ja itsensätyöllistäjät näkevät ja kokevat järjestön ajavan heidänkin asiaansa. Profiloidumme kielialan yrittäjyyden asiantuntijana ja vaikutamme itsensätyöllistäjien asemaan yhteiskunnassa. Tuemme jäseniämme niin, että kukin löytää paikkansa työelämässä. Monimuotoiseen työelämään kuuluvat myös perhevapaalla olevat, työttömät, opiskelijat ja eri vaiheessa työuraa olevat. Yhdessä Akavan Erityisalojen kanssa olemme myös näiden ryhmien edunvalvoja. Palveluistamme ja edunvalvonnastamme hyötyvät kaikki kieliasiantuntijat.

Jäsenen ammatillista identiteettiä ja sidettä järjestöön vahvistamme pääasiassa viestinnän keinoin sekä järjestämällä erilaisia ammattia tukevia jäsentilaisuuksia. Kevään 2023 ajan jatkuvan mentoriohjelman avulla voimme myös tukea jäsenten ammatillista kasvua. Yleisessä työelämään liittyvässä koulutuksessa jäsenemme saa täydennystä Akavan Erityisalojen järjestämästä koulutuksesta.

Syyskuussa järjestetään yhteistyössä Suomen kääntäjien ja tulkkien liiton kanssa Kääntäjienpäivän seminaari.

Julkaisemme vuonna 2023 Kiekaus-lehteä verkossa. Kesän alussa julkaisemme Kieliasiantuntijoiden vuosijulkaisun. Lisäksi vuoden aikana selvitetään mahdollisuutta tuottaa artikkeleita äänitiedostoina.

Vuonna 2023 myönnetään apurahoja jäsenten ammatilliseen kehittymiseen sekä gradustipendi, jonka tarkoituksena on kannustaa opiskelijajäseniämme tutkimuksen tekoon.

### **Työryhmät ja aluetoiminta**

Työryhmien toimintaa kehitetään niin, että löydämme aiempaa selkeämmän toimintatavan.

Yhdistyksessämme toimii kolme pysyvää työryhmää, jotka raportoivat toiminnastaan hallitukselle: viittomakielen tulkkien työryhmä, lehden toimituskunta ja koulutuspoliittinen työryhmä. Meitä eri tahoilla edustavista luottamushenkilöistä koottu edunvalvontatiimimme kokoontuu säännöllisesti aamukahveille, joissa käydään läpi kulloinkin ajankohtaisia asioita. Lisäksi tarvittaessa kutsutaan kokoon jäsenkunnasta koostuvia asiantuntijaryhmiä, joista työtään jatkaa vuonna 2023 ainakin kilpailutustiimi ja ennakointitiimi ja uutena puhuttujen kielten tulkkien edunvalvontaan keskittyvän ryhmä.

Vuoden aikana uudistamme alueellista toimintaamme siten, että tuemme jäsenlähtöistä toimintaa eri paikkakunnilla. Jäsenet voivat hakea tukea erilaisiin jäsentapaamisiin.

## **STRATEGINEN TAVOITE: EDUNVALVONTAMME KUULUU, NÄKYY JA VAIKUTTAA**

### **Vaikuttamis- ja neuvottelutyö**

Vaikuttamistyömme ydinteemana on *kielikoulutus kieliasiantuntijuuden pohjana*. Kerromme koulutusalamme yhteiskunnallisesta merkityksestä ja että kieliammateissa vaaditaan erityisasiantuntijuutta, joka perustuu

pitkäjänteiselle koulutukselle. Teemaa painotetaan viestinnässämme ja se on kantava ajatus hallitusohjelmavaikuttamisessamme.

Toimintamme keskiössä on jäsenkunnan työelämän parantaminen riippumatta siitä, missä muodossa työtä tehdään tai tehdäänkö sitä yksityisellä vai julkisella sektorilla. Vaikuttamistyötämme ohjaavat vaikuttamisen vuosikello ja edunvalvonnan tavoitteet -suunnitelma, joka laaditaan yhdessä luottamushallinnon kanssa. Suunnitelmassa konkretisoimme järjestön strategisia tavoitteita, jotka liittyvät erityisesti jäsentemme edunvalvontaan.

Voimakas hintakilpailu käänös- ja tulkkauspalveluiden kilpailutuksissa on johtanut siihen, että kieliasiantuntija ei usein saa palkkiota tai palkkaa, joka vastaisi työn todellista arvoa. Tarjoamme asiantuntijuuttamme kielipalveluita kilpailuttaville tahoille, jotta kilpailutukset laadittaisiin jatkossa sellaisiksi, etteivät ne heikennä kieliasiantuntijoiden työehtoja ja työn teon edellytyksiä. Teemme yhteistyötä kielipalvelualan muiden toimijoiden kanssa alan yleisen arvon ja hintatason nostamiseksi. Ydinviesti on, että kielipalveluissa on kyse korkeaa osaamista vaativa asiantuntijapalvelu.

Teemme työtä sen eteen, että kieliasiantuntijoille tärkeitä tavoitteita kirjataan hallitusohjelmaan ja että kirjauksia lähdetään myös edistämään ripeästi. Tavoitteenamme on saada Suomeen aikaan sääntelyä, joka määrittelee, millainen pätevyys vaaditaan henkilöltä, joka toimii tulkkina julkishallinnossa. Lisäksi tavoittelemme parannuksia itsensä työllistäjien asemaan ja sosiaaliturvaan sekä humanistisen alan ja erityisesti kielialan koulutuksen resursseihin. Lisäksi tuemme Akavan Erytysaloja sen hallitusohjelmavaikuttamisessa, jossa esimerkiksi vaaditaan humanististen koulutusalojen rahoituksen turvaamista, työlakien parantamista ja työttömyysturvan muokkaamista kannustavaksi ja kohtuutasoniseksi. Akavan Erytysalat nostaa esiin kulttuurin ja hyvän hallinnon merkitystä yhteiskunnassa sekä sen, että tuottava työelämä pohjaa työhyvinvoinnille ja jatkuvalle oppimiselle. Myös ilmastopolitiikan ulottamista työelämään korostetaan.

Vaikuttamisen välineinä ovat esimerkiksi mielipidekirjoitukset ja kannanotot sekä niin laajemmalle yleisölle kuin erityisesti jäsenille kohdistetut kirjoitukset. Tapaamme myös poliittisia päättäjiä ja virkahenkilöitä tavoitteidemme edistämiseksi.

Tärkeä osa vaikuttamistyötä on jäsenten ja alalle tähtäävien opiskelijoiden neuvonta erityisesti sopimusasioissa. Tarjoamme tutkimustietoa työstä saatavan korvauksen neuvottelemisen tueksi. Kun jäsenellämme on siihen riittävät työkalut, he voivat vaatia, puolustaa ja käyttää oikeuksiaan työelämässä.

Hyödynnämme strategista kumppanuuskarttaamme vaikuttamistyömme tehostamisessa ja tulosten aikaansaamisessa. Vahvistamme osaltamme kielipalvelualan järjestöjen keskinäistä yhteistyötä alan voimaannuttamiseksi. Yhdessä voimme vaikuttaa esimerkiksi alan vetovoimaisuuteen, kieliaineiden arvostukseen ja humanistisen koulutuksen rahoitukseen. Voimme myös tarjota työelämän näkemyksiä kielialan koulutuksen kehittämiseen.

Kattojärjestömme Akavan Erytysalojen kanssa teemme tiivistä yhteistyötä vaikuttamistyössä. Esimerkiksi keväällä 2023 neuvottelemme yhdessä Akavan Erytysalojen ja muiden neuvottelutoimintaan osallistuvien yhteistyökumppaneidemme kanssa av-kääntäjiä koskevasta Av-käänösyritysten työehtosopimuksesta. Syksyllä käydään työehtosopimusneuvotteluja viittomakielialalla.

EU-komissio linjasi syksyllä 2022, että tietyissä tilanteissa yksinyrittäjät voisivat solmia työehdoistaan kollektiivisia sopimuksia ilman, että kilpailulainsäädäntö estää sitä. Teemme työtä, että linjaus saadaan osaksi suomalaista lainsäädäntöä. Tavoitteenamme on parantaa yksinyrittäjien sopimusehtoja neuvottelemalla kollektiivisia sopimuksia.

Edistämme yhdessä Akavan Erityisalojen kanssa myös hyvän ja reilun paikallisen sopimisen kulttuuria sekä parannuksia naisvaltaisten alojen palkkaukseen. Kannustamme ja opastamme luottamusvaltuutettujen valintaan kieliasiantuntijoiden työpaikoilla. Osallistumme yhteiseen viestinnän suunnitteluun ja esimerkiksi laadimme yhteisiä kannanottoja ja lausuntoja. Olemme mukana Akavan Erityisalojen verkkosivujen uudistusprojektissa tuomassa esiin monikielisyys ja saavutettavuuden näkökulmaa. Osallistamalla Akavan Erityisalojen työskentelyyn eri toimielimissä ja työryhmissä saamme kieliasiantuntijoiden näkökulmaa laajemmin esille. Tuemme Akavan Erityisaloja työtaisteluvälmiuden vahvistamisessa jäsentemme keskuudessa. Työskentelemme muiden Akavan Erityisalojen jäsenyhdistysten edistääksemme yhteisiä tavoitteitamme ja teemojamme.

Kerromme vaikuttamistavoitteistamme kiinnostavasti ja osallistamme myös jäsenet tähän viestintään.

### **Koulutuspolitiikka ja opiskelijatoiminta**

Koulutuspoliittisessa vaikuttamisessa painopisteinä on muun muassa korkeakoulutuksen, erityisesti edustamiemme alojen, rahoituksen turvaaminen ja vieraiden kielten opiskelun houkuttelevuuden parantaminen. Kiinnitämme huomiota jatkuvan oppimisen mahdollisuuksiin asiantuntijatyössä ja tuomme esiin asiantuntijoiden tarvetta kehittää osaamistaan. Näitä asioita edistämme kumppaneidemme kanssa.

Opiskelijatoimintamme kautta saamme ensikäden tietoa koulutuksen muutoksista. Olemme linkki työelämän ja alamme korkeakoulutuksen välillä.

### **Jäsenyydet muissa järjestöissä**

Kieliasiantuntijat ry on The European Legal Interpreters and Translators Associationin (EULITA), Sanastokeskus TSK:n, AVTE World Association of Sign Language Interpreters WASLI:n ja The European Forum of Sign Language Interpreters efsli:n jäsen. Lisäksi osallistumme Suomen Standardisoimisliitto SFS ry:n SR 240 ”Kieli ja sanastotyö” -komitean työskentelyyn.

### **Tutkimustoiminta**

Vaikuttamisemme nojaa tietoon. Vuoden aikana selvitetään puhuttujen kielten tulkkien, kääntäjien, julkishallinnossa työskentelevien kieliasiantuntijoiden ja teknisen viestinnän asiantuntijoiden ansiotasoa ja työoloja. Viestimme tutkimusten tuloksista laajasti, sillä tavoitteenamme on, että tieto alasta lisääntyy. Osallistumme myös Akavan Erityisalojen tutkimustoiminnan suunnitteluun ja toteutukseen.